

KAMU HASTANELERİNDE FİNANSAL PERFORMANSIN ORAN ANALİZİ İLE ÖLÇÜLMESİ: BİR KAMU HASTANESİ ÖRNEĞİ

Ayşegül ALPER¹
Enis Baha BİÇER²

Özet

Bu çalışmanın amacı bir kamu hastanesinin üç yıllık bilanço ve gelir tablosu verilerine dayanarak finansal analizinin yapılmasıdır. Araştırmada finansal performansın ölçülmesinde kullanılan teknikler hakkında bilgiler verilmiş ve hastaneye ait son üç yıllık temel mali tablolardan elde edilen bilgiler incelenerek, finansal analiz tekniklerinden oran analizi ile veriler değerlendirilmiştir. Ayrıca çıkan sonuçların sektör oranlarıyla karşılaştırılması yapılarak değerlendirilmesi yapılmıştır. Bu doğrultuda, hastanenin likidite durumunun iyi olduğu, net çalışma sermayesinin yeterli olduğu, alacaklarını tahsil edebildiği, stoklarını sektöre göre daha hızlı satışa çevirebildiği, finansal yapısının güçlü olduğu, ilk iki yıllık karlılık oranlarının olumsuz iken üçüncü yıl karlılık oranlarının artış gösterdiği saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Finansal Performans, Finansal Analiz, Oran Analizi, Mali tablolar, Hastane.

Measured By Ratio Analysis Of Financial Performance: Example Of A Public Hospital

Abstract

The aim of this study is the construction of a public hospital of the three-year financial analysis based on the balance sheet and income statement data. Research has given information about the techniques used to measure financial performance, and examining the information obtained over the last three years of financial statements to the hospital, the data were evaluated by ratio analysis of basic financial analysis techniques. Also performing are evaluated and compared with the results of the industry rate. In this regard, it was found that the summary results of such as, hospital's liquidity is in good condition, net working capital is sufficient, the hospital will be able to collect the receivables, according to the inventory of the sector, it can turn faster than sales, the strength of the financial structure, while the first two years of negative profitability was found to increase the third year of profitability.

Key words: Financial Performance, Financial Analysis, Ratio Analysis, Hospital.

¹ Türk Ekonomi Bankası, aysegulalperr@hotmail.com

² Cumhuriyet Üniversitesi, SBF Sağlık Yönetimi Bölümü, enisbaha@hotmail.com

GİRİŞ

Günümüzde birçok ülkede özellikle hastaneler olmak üzere sağlık kuruluşları ekonomik ve finansal baskılarla karşı karşıya kalmaktadır. Bu finansal baskıların giderek artması nedeniyle sağlık işletmeleri yöneticilerinin etkili ve doğru politikalar belirlemeleri gereklidir (Avcı, 2014: 2). Bu nedenle finansal analizlerin yapılması hastanenin uyumlu bir faaliyet stratejisi geliştirmesi hastanenin yararı ve finansal performansını iyileştirmesi için temel bir anahtardır (Li vd., 2002: 389).

Mali analiz, bir kurumun mali durumunun ve mali yönden gelişmesinin yeterli olup olmadığını belirlemek tespit etmek için, mali tablolarda bulunan kalemlerdeki değişikliklerin, mali tablo kalemleri arasındaki ilişkilerin ve bu ilişkilerin incelenmesinden ve gerektiğinde aynı sektördeki diğer işletmelerle veya kurumlarla karşılaştırmalar yapılmasıdır (Akgüç, 2013: 425). Finansal analizde kurumun mevcut durumu değerlendirilir ve elde edilen sonuçlardan yararlanarak geleceğe yönelik kararlar verilir (Özer, 2012: 184). Finansal analizden işletme yöneticileri, kredi verenler, yatırım yapacak olanlar, tedarikçiler gibi gruplar yararlanmaktadır (Şen vd., 2015: 67). Finansal analiz de kullanılan başlıca teknikler şunlardır; Karşılaştırmalı analiz (Yatay analiz), **Yüzde** yöntemiyle analiz (Dikey analiz), **Eğilim** yüzdeleri analizi (Trend analizi) ve Oran analizi (Rasyo analiz)dir (Palamutçu, 2013: 53).

Sağlık hizmetlerinin sunumunda hastaneler en büyük paya sahiptir. Bu nedenle hastaneler, daha iyi ve kaliteli hizmet sunabilmek için kendilerini sürekli geliştirmelidir. Hastanelerin sayısının artması rekabet edebilmenin ve yeniliklere uyum sağlamanın önemini artırmaktadır. Sağlık hizmetlerinin daha kaliteli sunulabilmesi için hastaneler maliyet, fiyatlandırma gibi unsurlara önem vermeye başlamışlardır. Hastanelerin finansal performansına ilişkin analizler yapılması gerekliliği bu çalışmanın önemini ortaya koymaktadır. Bu bakımdan, yapılacak finansal performans analizi, stratejilerin belirlenmesi, kararların alınabilmesi ve mali durumun değerlendirilmesi bakımından büyük önem taşımaktadır. Araştırma sonucunda mevcut durum ortaya konması, hastane için geleceğe yönelik planlamalara yön vermesi, mali durumun değerlendirilmesi ve finansal kararların alınmasında hastane yöneticilerine yararlı olacaktır. Ayrıca literatürde hastanelerin finansal performansını ölçmeye yönelik çalışmaların sınırlı olması nedeniyle literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırmada önce teorik bilgilere yer verilmiş sonra Sivas Numune Hastanesine ilişkin bulgular ve sonuçlara yer verilmiştir.

I. ORAN ANALİZİ

Gelir tablosu ve bilanço kalemleri arasında ilişki kurarak işletmelerin performansının değerlendirilmesi amacıyla en çok kullanılan analiz

yönetimlerinden birisi oran analizi yöntemidir (Akbulut ve Coşkun, 2015: 118). Finansal oranlar içinde bütün oranlar önemlidir, ancak farklı oranlar bazı firmalar için diğerlerinden daha farklı önem taşıyabilirler (Brigham ve Houston, 2014: 99). Finansal oranlar yönetim ve işletme sahipleri için çok yararlı araçlar olduğu için araştırmaların çoğu oranlar konusunda yapılmaktadır (Schmidgall ve DeFranco, 2016: 183). Bir işletmenin mali performansı finansal analiz kullanılarak analiz edilebilir. Önceki araştırmalarda kanıtlanmış iflas istatistiklerinin en yararlı öngörücü faktör, likidite, ödeme gücü ve borç oranıdır. Finansal oran iflas oluşumunu tahmininde en iyi bilinen bir aracı haline gelmiştir (Nair vd., 2016: 3). Finansal oranlar iflas modelleri için kilit bileşenleridir. Finansal oranlar sınırlı sayıda kullanıldığında iflasın tahmin doğruluğunu önemli ölçüde artırır (Lakshmi vd., 2016: 38).

Literatürde mali tablolar üzerinden hesaplanan finansal oranlar genellikle likidite oranları, finansal yapı oranları, faaliyet (devir) oranları ve karlılık oranları olarak dört grup altında incelenmektedir (Akaytay vd., 2015: 45; Pazarçeviren vd., 2015: 237).

A. LİKİDİTE ORANLARI

1.Cari Oran

“İşletme Sermayesi Oranı” adı da verilen cari oran, sağlık kurumunun kısa vadeli borçlarını ödeyebilme yeteneğini gösterir. Cari oran dönen varlıklar ile kısa vadeli yabancı kaynaklar arasındaki orandır. Bu oranın genel olarak gelişmiş ülkelerde 2, gelişmekte olan ülkelerde 1,5 olması istenen bir durumdur. (Akbulut vd., 2013: 176). Cari oran, işletmenin kısa vadeli likiditesinin bir ölçüsüdür (Prabodh ve Agrawal, 2015:394).

2. Likidite Oranı (Asit Test Oranı)

Likidite oranı cari oranı tamamlayan, onu daha anlamlı hale getiren bir orandır. Dönen varlıklar içinde stoklar en zor nakde çevrilebildikleri için bu oran stokları devre dışı bıraktığı için cari oranı daha rafine hale getirir (Acar, 2003: 27). Genel olarak bu oranın 1 olması istenir (Ercan ve Ban, 2014: 40).

3. Nakit (Hazır Değerler) Oranı

Nakit oranı, firmaların stoklarını elden çıkaramadıkları veya alacaklarını tahsil edemedikleri durumlarda sahip oldukları hazır değerleri değeri ile kısa vadeli borçlarının ne kadarını ödeyebileceklerini göstermektedir (Şen vd., 2015: 70).

B. FİNANSAL YAPI (BORÇ ÖDEYEBİLİRLİK-KALDIRAÇ) ORANLARI

1.Borç Oranı (Kaldıraç oranı-Borçlar/Toplam Aktifler Oranı)

Borçlanma veya finansal kaldıraç oranı olarak da ifade edilmekte olan bu oran kurumların sahip olduğu varlıkların ne kadarının yabancı kaynaklarla finanse edildiğini gösterir (Avcı, 2014: 4).

2.Özsermayenin Aktif Toplamına Oranı

Özsermaye oranı olarak da adlandırılan bu oran, firmanın kaynaklarının yüzde kaçının firmanın sahipleri tarafından sağlandığını gösterir, özellikle uzun süreli kredi verenlere firmanın mali gücünü gösterir (Akgüç, 2013: 427).

3.Finansman Oranı

Bir işletmenin mali bağımsızlık derecesini gösteren bu oran, işletmelerin borçlanma suretiyle sağladığı yabancı kaynaklar ile işletme sahiplerinin sağladığı sermaye arasındaki ilişkiyi gösterir. Bu oranın en az 1 olması istenir (Karakaya, 2008: 78-79).

4.Kısa Vadeli Borçlar / Toplam Pasifler Oranı

Bu oran, işletmelerin aktiflerinin finansmanı için kısa vadeli borçlardan ne oranda yararlandığını göstermektedir (Akca ve İkinci, 2014: 116).

C. FAALİYET (ETKİNLİK-DEVİR) ORANLARI

1.Alacak Devir Hızı Oranı

Alacak devir hızı oranı alacakların paraya dönüşme çabukluğunu, alacakların iyi bir şekilde tahsil edilebildiğini, alacakların likiditesini gösteren bir ölçüdür. Alacakların değer kaybına uğramadan hızla paraya çevrilebildiğini gösterir (Akgüç, 2013: 431).

2.Stok Devir Hızı Oranı

Stok devir hızı işletmedeki stokların paraya çevrilebilme hızını ve dönem içinde hastanedeki stokların kaç kez yenilendiğini gösterir. Stokların devir hızı yükseldikçe kurumun likiditesi ve karlılığına da katkı sağlar (Avcı, 2014: 5).

4.Dönen Varlıklar Devir Hızı Oranı

Net satışlar tutarının dönen varlıklara oranlanmasıyla bulunan bu oran, belli bir hesap döneminde dönen varlıkların kaç kez yenilendiğini ortaya koymaktadır (Akgüç, 2013: 433).

5.Duran Varlıklar Devir Hızı Oranı

Satışların net duran varlıklara oranı olan duran varlık devir hızı, firmanın tesis ve teçhizatlarını ne kadar etkili kullandığını ölçmektedir (Brigham ve Houston, 2014: 104).

6.Net İşletme Sermayesi Devir Hızı Oranı

Net işletme sermayesi, dönen varlıklarla kısa vadeli yabancı kaynaklar arasındaki farkı verir (Özer, 2012: 189-190).

7. Özsermaye Devir Hızı Oranı

Bu oran özsermayenin verimli kullanılıp kullanılmadığını gösterir. Bu oranın büyük olması işletmenin özsermayesini etkin kullandığını veya özsermayenin az olduğunu, finansmanda yabancı kaynaklardan geniş ölçüde yararlandığını gösterir (Usta, 2008: 121).

8.Aktif (Toplam Varlıklar) Devir Hızı Oranı

Bir işletmede sermaye yoğunluğunun bir göstergesi ve varlık kullanımında etkinliğin bir ölçüsüdür. Bir endüstride veya işletmede varlık toplamı içerisinde duran varlıklar büyük yer tutuyorsa, söz konusu endüstride veya işletmede varlık (aktif) devir hızı yavaştır (Akgüç, 2013: 507).

D.KÂRLILIK ORANLARI

1.Kar İle Sermaye Arasındaki İlişkileri Gösteren Oranlar

a.Net Kâr / Özsermaye Oranı (Özsermaye Karlılığı-Mali Rantabilite Oranı)

Borçlanmanın karlılık üzerine etkisini belirlemek amacıyla hesaplanır. (Ceylan ve Korkmaz, 2015: 64). Firma değerinin artırılması temel amaç olduğundan bu oran kurumun ₺1 'lik özsermayesinin ilgili dönemde yüzde kaç getiri sağladığı önemli bir gösterge olmaktadır (Ercan ve Ban, 2014: 47).

b.Net Kâr / Aktif Toplamı Oranı (Varlıkların Karlılığı Oranı):

İşletmenin yapmış olduğu yatırımların karlılığını göstermektedir. Diğer bir deyişle varlıkların ne ölçüde verimli kullanıldığını göstermektedir (Akgüç, 2013: 455).

c.Ekonomik Rantabilite Oranı

Bu oran işletmeye yatırılan fonların getirisini ölçmede kullanılan önemli bir orandır. Yönetimin, işletmeye yatırılan fonlardan yararlanmadaki başarısını gösterir (Akdoğan ve Tenker, 2001: 638).

2. Kar İle Satışlar Arasındaki İlişkileri Gösteren Oranlar

a.Faaliyet Kar Marjı Oranı

Faaliyet gelirlerinin satışlara bölünmesiyle hesaplanan faaliyet kar marjı, satıştan kazanılan her lira için işletme karını vermektedir (Brigham ve Houston, 2014: 109).

b.Brüt Kar Marjı Oranı

Kurumun satışlarının etkinliğinin ne ölçüde vergi ve faize bağlı olduğunu gösterir. Bu oran, yöneticilere mal veya hizmetlerin fiyatlandırılması konusunda da yardımcı olur (Ceylan ve Korkmaz, 2015: 65).

c.Net Kâr Marjı Oranı

Kâr marjı oranı, nihai olarak bize satışlarımızda nasıl kar yaratabileceğimizi bize söyler (Tracy, 2012:12). Bu oran yapılan her bir satışlar konusunda güncel karın oluşması ve firma yönetiminin etkinliğini göstermektedir (Prabodh ve Agrawal 2015:394).

d. Faaliyet Giderlerinin Net Satışlara Oranı

Faaliyet giderlerinin dönem karı üzerindeki ağırlık derecesinin ölçümünde kullanılan bir orandır. Faaliyet giderlerinin net satışlara bölünmesiyle bulunur (Akdoğan ve Tenker, 2001: 636).

II. GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırma, tanımlayıcı tipte araştırma özelliğindedir. Araştırmanın evreni Sivas Numune Hastanesi'dir. Sivas Numune Hastanesi'ne ait 2012, 2013 ve 2014 yılı bilanço ve gelir tablolarından yararlanılmıştır. Numune Hastanesinin Kasım 2015 tarihinde birleşmesinden dolayı 2015 yılı bilanço ve gelir tablosu verileri hesaplamalara dahil edilmemiştir. Bu nedenle bir kamu hastanesinin seçilmesi ve bu hastanenin 2015 yılı verilerinin araştırmaya dahil edilememesi araştırmanın sınırlılıklarıdır. Araştırmada, veri toplama araçları olarak Sivas Numune Hastanesine ilişkin bilanço ve gelir tablolarından yararlanılmıştır. Ayrıca sağlık hizmetlerine ilişkin sektör ortalamasına ait bilanço, gelir tablosu ve sektör oran analizi sonuçları TCMB'nın web sayfasından, "İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri" başlığından (<http://www3.tcmb.gov.tr/seyktor/2015/menu.php> -Erişim tarihi: 20.02.2016) (EK 1-İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri Bilançoları), (EK 2-İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri Gelir Tabloları) alınmıştır.

Verilerin değerlendirilmesi hastanenin finansal performansının ölçülmesinde mevcut finansal yapıyı temsil eden ve literatürde en çok kullanılan oranlardan yararlanarak oran analizi yöntemi ile formüllerden yararlanarak hesaplanmıştır. Finansal tablolardan elde edilen veriler MS Office Excel programı yardımıyla analiz edilmiştir. Araştırmada kullanılan veriler Sivas Kamu Hastaneleri Birliği'nden yazılı izin alınarak Sivas Numune Hastanesi'nden temin edilmiştir.

Çalışma için ayrıca, Cumhuriyet Üniversitesi Girişimsel Olmayan Etik Kurul'undan 19.02.2016 tarih ve 2016-02-05 karar no ile onay alınmıştır.

Hastaneye ilişkin 2012, 2013 ve 2014 yıllarına ilişkin bilanço ve gelir tablosu verileri aşağıdaki gibidir.

Tablo 1: Sivas Numune Hastanesi Bilançosu Aktif Bölümü

AKTİF (VARLIKLAR)	2012	2013	2014
1 Dönen Varlıklar	10,028,263.	7,401,838.90	6,012,860.
10 Hazır Değerler	1,202,686.	938,263.01	1,229,816.
100 Kasa Hesabı	0.	0	0.
101 Alınan Çekler Hesabı	0.	0	0.
102 Bankalar Hesabı	1,202,686.	938,263.01	1,229,816.
12 Ticari Alacaklar	3,004,625.	900,791.35	1,982,682.
120 Alıcılar Hesabı	3,000,574.	888,781.	1,969,293.
123 Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabi	4,050.	12,009.	13,389.
13 Diğer Alacaklar	2,260,601.	863,960.	354,259.
135 Personelden Alacaklar Hesabı	11,564.	16,789.	17,356.
136 Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabı	2,009,327.	607,461.	97,193.
138 Şüpheli Diğer Alacaklar Hesabı	239,709.	239,709.	239,709.
15 Stoklar	3,059,683.	4,152,721.	1,838,514.
150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı	3,059,683.	4,152,721.	1,838,514.
18 Gelecek Aylara Ait Giderler Ve Gelir Tahakkukları	500,666.	546,102.	607,586.
180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı	500,666.	546,102.	607,586.
2 Duran Varlıklar	3,167,887.	2,303,474.	1,524,307.
22 Ticari Alacaklar	21,792.	21,792.	21,792.
226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı	21,792.	21,792.	21,792.
25 Maddi Duran Varlıklar	2,774,521.	1,910,108.	1,502,514.
253 Tesis, Makine Ve Cihazlar Hesabı	5,818,684.	5,874,486.	5,716,258.
254 Taşıtlar Hesabı	307,955.	126,235.	126,235.
255 Demirbaşlar Hesabı	2,778,069.	2,777,417.	3,158,472.
257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-6,130,187.	-6,868,030.	-7,498,452.
26 Maddi Olmayan Duran Varlıklar	371,573.	371,573.	0.
260 Haklar Hesabı	366,573.	366,573.	0.
267 Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hesabı	5,000.	5,000.	2,160.
268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	0.	0.	-2,160.
294 Elden Çıkarılacak Stoklar Ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı	0.	0.	281,659.

299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	0.	0.	-281,659.
Aktif Varlıklar Toplamı	13,196,151.	9,705,313.	7,537,167.

Tablo 2: Sivas Numune Hastanesi Bilançosu Pasif Bölümü

PASİF (KAYNAKLAR)	2012	2013	2014
3 Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	10,998,643.	7,624,181.	4,161,495.
30 Mali Borçlar	200,000.	0.	0.
303 İşletmeler Arası Mali Borçlar Hesabı	200,000.	0.	0.
32 Ticari Borçlar	7,472,134.	3,725,064.	1,211,021.
320 Saticılar Hesabı	7,345,031.	3,617,074.	1,127,846.
326 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı	127,102.	107,989.	83,175.
33 Diğer Borçlar	1,041,541.	890,876.	101,145.
335 Personele Borçlar Hesabı	19,939.	45,248.	29,204.
336 Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı	1,021,601.	845,627.	71,941.
34 Alınan Avanslar	4,050.	84,746.	0.
340 Alınan Sipariş Avansları Hesabı	4,050.	84,746.	0.
36 Ödenecek Diğer Yükümlülükler	2,280,917.	2,923,494.	0.
360 Ödenecek Vergi Ve Fonlar Hesabı	875,815.	1,181,522.	2,849,328.
361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı	2,241.	2,090.	1,179,912.
362 Ödenecek Döner Sermaye Yükümlülükleri Hesabı	933,687.	1,033,366.	957,599.
363 Ödenecek Döner Sermaye Katkı Payları Hesabı	465,832.	704,905.	708,209.
366 Merkez Hissesi Hesabı	0.	0.	0.
369 Ödenecek Diğer Yükümlülükler Hesabı	3,340.	1,610.	1,767.
37 Borç ve Gider Karşılıkları	0.	0.	0.
5 Öz Kaynaklar	2,197,507.	2,081,131.	3,375,672.
50 Ödenmiş Sermaye	26,308,000.	26,308,000.	26,308,000.
500 Sermaye Hesabı	26,308,000.	26,308,000.	26,308,000.
501 Ödenmemiş Sermaye Hesabı (-)	0.	0.	0.
58 Geçmiş Yıllar Zararları	-19,117,730.	-24,110,492.	-24,226,868.
580 Geçmiş Yıllar Zararları Hesabı (-)	-19,117,730.	-24,110,492.	-24,226,868.
59 Dönem Net Karı/Zararı	-4,992,761.	-116,375.	1,294,540.
590 Dönem Net Karı Hesabı	0.	0.	1,294,540.
591 Dönem Net Zararı Hesabı (-)	-4,992,761.	-116,375.	1,294,540.
Pasif Kaynaklar Toplamı	13,196,151.	9,705,313.	7,537,167.

Tablo 3: Sivas Numune Hastanesinin Gelir Tablosu

	Gelir Kalemleri	2012	2013	2014
A	Brüt Satışlar	60,076,850.42	66,201,624.44	71,193,757.87
1	600 Yurt İçi Satışları Hesabı	59,745,899.44	65,979,199.44	70,970,443.83
2	602 Diğer Gelirler Hesabı	330,950.98	222,425.00	223,290.04
B	Satış İndirimleri (-)	(68,544.24)	(216,492.07)	(442,808.54)
1	610 Satıştan İadeler (-) Hesabı	(13,139.18)	(23,715.70)	(41,029.73)
2	612 Diğer İndirimler (-) Hesabı	(55,405.06)	(192,776.37)	(401,778.81)
C	Net Satışlar	60,008,306.18	65,985,132.37	70,750,949.33
D	Satışların Maliyeti (-)	(34,179,448.31)	(56,447,825.94)	(61,351,395.73)
1	622 Satılan Hizmet Maliyeti (-) Hesabı	(31,878,916.77)	(55,507,479.69)	(61,297,655.71)
2	623 Diğer Satışların Maliyeti (-) Hesabı	(2,300,531.54)	(940,346.25)	(53,740.02)
E	Brüt Satış Kari Veya Zararı	25,828,857.87	9,537,306.43	9,399,553.60
F	Faaliyet Giderleri (-)	(27,514,724.49)	(7,579,275.99)	(8,269,464.61)
1	630 Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-) Hesabı	0	0	0
2	631 Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri (-) Hesabı	0	0	0
3	632 Genel Yönetim Giderleri Giderleri (-) Hesabı	(27,514,724.49)	(7,579,275.99)	(8,269,464.61)
G	Faaliyet Kar veya Zararı	(1,685,866.62)	1,958,030.44	1,130,088.99
H	Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir Ve Karlar	234,395.98	325,711.64	544,629.20
1	642 Faiz Gelirleri Hesabı	25,384.12	21,802.45	124,378.53
2	649 Diğer Olağan Gelir ve Karlar Hesabı	209,011.86	303,909.19	420,250.67
I	Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider Ve Zararlar (-)	(5,612,401.48)	(3,171,617.57)	(436,690.59)
1	659 Diğer Olağan Gider ve Zararlar Hesabı (-)	(5,612,401.48)	(3,171,617.57)	(436,690.59)
J	Olağan Kar Veya Zarar	(7,063,872.12)	(887,875.49)	1,238,027.60
K	Olağandışı Gelir Ve Karlar	2,639,542.98	1,301,890.22	593,091.57
1	671 Önceki Dönem Gelir Ve Karları Hesabı	4,197.30	0.00	0.00
2	679 Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar Hesabı	2,635,345.68	1,301,890.22	593,091.57
L	Olağandışı Gider ve Zararlar (-)	(568,432.07)	(530,390.72)	(536,578.52)
1	681 Önceki Dönem Gider ve Zararları (-) Hesabı	(79,501.81)	(21,650.15)	(23,255.34)
2	689 Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar (-) Hesabı	(488,930.26)	(508,740.57)	(513,323.18)
M	Dönem Net Kari/Zararı	(4,992,761.21)	(116,375.99)	1,294,540.65
1	690 Dönem Kari veya Zararı Hesabı	(4,992,761.21)	(116,375.99)	1,294,540.65
2	691 Dönem Kari Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları (-)	0	0	0
3	692 Dönem Kari Net Kari Veya Zararı Hesabı	(4,992,761.21)	(116,375.99)	1,294,540.65
N	Dönem Kari veya Zararı	(4,992,761.21)	(116,375.99)	1,294,540.65
O	Dön. Kari Vergi ve Diğ. Yas. Yük. Karş. (-)	0	0	0
P	Dönem Net Kari veya Zararı	(4,992,761.21)	(116,375.99)	1,294,540.65

III. BULGULAR

Sivas Numune Hastanesinin oran analizi bulguları aşağıdaki gibi belirlenmiştir. Bu bulguların sektör ortalaması ile karşılaştırılması tablo 4 de verilmiştir.

Tablo 4: Sektör ortalamaları ve Sivas Numune Hastanesi Analizi

RASYOLAR	Sektör Ortalamaları			Sivas Numune Hastanesi Analiz Sonuçları		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
LİKİDİTE ORANLARI						
1-Cari Oran (%)	98,1	108,2	103,1	91	97	144
2-Likidite (Asit Test) Oranı (%)	76,9	85,5	82,7	63	42	100
3-Nakit Oranı (%)	17,5	26,8	20,7	36	30	52
MALİ YAPI ORANLARI						
1-Yabancı Kaynaklar Toplamı /Aktif Topl. Oranı (%) (Kaldıraç Oranı)	67,4	73,9	74,1	83	78	55
2-Öz Kaynaklar / Aktif Toplamı Oranı (%)	32,6	26,1	25,9	16	21	44
3-Öz Kaynaklar / Yabancı Kaynaklar Top. Oranı (%) (Finansman Oranı)	48,3	35,3	35,0	19	27	81
4-Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar / Pasif Top. Oranı (%)	31,4	30,0	32,0	83	78	55
DEVİR HIZLARI						
1-Alacak Devir Hızı (Kez)	4,9	5,1	4,5	19,9	33,7	49,0
2-Stok Devir Hızı (Kez)	17,81	17,7	17,0	11,17	15,65	20,49
3-Dönen Varlık Devir Hızı (Kez)	2,64	2,31	2,28	5,98	8,91	11,76
4-Net Çalışma Sermayesi Devir Hızı (Kez)	(132,5)	30,5	76,4	(61,84)	(296,77)	38,21
5-Duran Varlık Devir Hızı (Kez)	1,2	1,1	1,1	18,94	28,64	46,42
6-Öz Kaynaklar Devir Hızı (Kez)	2,5	2,9	2,9	27,30	31,70	20,95
7-Aktif Devir Hızı (Kez)	0,8	0,7	0,8	4,54	6,79	9,38
KARLILIK ORANLARI						
1-Kar ile Sermaye Arasındaki İlişkileri Gösteren Oranlar						
a) Net Kar (Zarar) / Öz Kaynaklar Oranı (%) (Mali Rantabilite)	9,9	(2,7)	1,6	(227)	(5,5)	38
b) Faiz ve Vergi Öncesi Kar (Zarar) /Pasif T.Oranı (Ekonomik Rantabilite) (%)	7,3	5,0	5,4	(37)	(1)	(17)
c)Net Kar (Zarar) / Aktif Toplamı Oranı (%) (Varlıkların Karlılığı Oranı)	3,2	(0,7)	0,4	(37)	(11)	17
2-Kar ile Satışlar Arasındaki İlişkileri Gösteren Oranlar						
a) Faaliyet Karı (Zararı) / Net Satışlar Oranı (%) (Faaliyet Kar Marjı)	7,0	8,0	8,0	(2,8)	(2,9)	1,5
b) Brüt Satış Karı (Zararı) / Net Satışlar Oranı	17,2	17,6	17,4	43	14	13

(%) (Brüt Kar Marjı)						
c)Net Kar (Zarar) / Net Satışlar oranı (%) (Net Kar Marjı)	4,0	(1,0)	0,5	(8,32)	(0,176)	1,829
d)Faaliyet Giderleri / Net Satışlar Oranı (%)	10,2	9,5	9,4	45,8	11,4	11,6

A. LİKİDİTE ORANLARINA İLİŞKİN BULGULAR

1. Cari oran

Hastanenin dönen varlıklarıyla kısa vadeli borçlarını ödeyebilme gücü ilk iki yıl sektör oranından biraz düşük olsa da yaklaşık olarak kısa vadeli borçlarını ödeyebilme gücü yeterli görünmektedir. 2014 yılında ise sektör oranına göre daha iyi durumdadır. Hastanenin alacaklarını kolaylıkla tahsil edebildiğini, stoklarını satışa dönüştürebildiğini ve böylelikle kısa vadeli borçlarını rahatlıkla karşılayabildiği söylenebilir.

2. Asit -Test Oranı (Likidite Oranı)

Bu oran hastanenin dönen varlıklardan stoklar düşüldükten sonra kısa vadeli borçları ödeyebilme gücünü göstermektedir. Dönen varlıklar içinde en zor nakde çevrilebilen varlıklar olduğundan dönen varlıklardan çıkarılır. Kalan varlıklarla kısa vadeli borçlarımızı ödeyebilme gücümüzü gösterir. Bu oranın bir olması istenir. Hastanenin üç yıl içinde asit test oranı ilk iki yıl daha düşüktür, kısa vadeli borçlarını ödeyebilme gücü daha düşüktür.

2014 yılında ise 1 olması kısa vadeli borçlarını ödeyebildiğini göstermektedir. Sektör oranlarıyla da karşılaştırdığımızda hastanenin ilk iki yıl daha düşük iken 2014 yılında sektör oranından daha yüksektir. Stoklarına bağımlı kalmadan hastane borçlarını ödeyebilecek durumdadır.

3.Nakit (Hazır Değerler) Oranı

Bu orana göre, hastanenin satışlarının durması ve alacaklarını tahsil edememesi durumunda bile kısa vadeli borçlarını ödeyebilme gücünün oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Sektör oranlarına göre de hastanenin durumu oldukça iyidir. Bu oranın 0,20'nin altına düşmemesi istenen bir durumdur.

B. FİNANSAL YAPI ORANLARINA İLİŞKİN BULGULAR

1. Kaldıraç Oranı

Kaldıraç oranı, hastanenin borçlarının ne kadarlık kısmının aktiflerle finanse ettiğini gösterir. Bu oran ilk iki yıl hastane için sektör ortalamalarının üzerinde iken 2014 yılında ise düşmüştür. Bu yılda hastane varlıklarının %55'ini yabancı kaynaklarla finanse edebilmektedir. Bu oranın %50'nin üzerinde olmaması istenen bir durumdur. Bu nedenle sektöre oranına göre 2014 yılında oranın çok yüksek olmaması hastane için daha iyi bir durumdur.

2. Özsermayenin Aktif Toplamına Oranı

Hastane aktiflerinin (varlıklarının) yıllara göre sırasıyla %16, %21 ve %44'ünü öz sermaye ile finanse etmektedir. Bu oranın yükselme eğilimi göstermesi genellikle iyi bir yönetim göstergesi sayılmakla beraber hastanenin sektör oranlarından yıllara göre daha iyi durumda olduğu söylenebilir. Hastane uzun süreli yükümlülüklerini yerine getirebilecek durumda ve mali yönden zor duruma düşme olasılığı düşüktür.

3. Finansman Oranı

Finansman oranının 1'den yüksek olması, hastanenin borçlarını rahat ödeyebileceğini göstermektedir. Bu orana göre, hastanenin mali yönden bağımsızlığının yıllara göre yükselme gösterdiğini ve 2014 yılında daha iyi olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca sektör oranlarıyla karşılaştığımızda bu oranın hastane lehine olduğu görülmektedir.

4. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar / Pasif Toplamı Oranı

Hastanenin toplam borçlarının kısa vadede ödenmesi durumu yıllar içinde düşme göstermiştir. Hastanenin ödeme gücü içine düşme riski yıllar içinde düşme göstermiştir. Sektör oranlarına göre hastanenin oranları biraz yüksek olsa da yıllar içinde bu oranın düşme eğilimi göstermesi istenen bir durumdur.

C. FAALİYET (ETKİNLİK) ORANLARINA İLİŞKİN BULGULAR

1. Alacak Devir Hızı Oranı

Alacak devir hızı, hastanenin alacaklarını ne kadar sıklıkta tahsil edebildiğini göstermektedir. Hastanenin devir hızlarına bakıldığında sektöre göre üç yıl içinde oldukça iyi olduğu söylenebilir. Diğer bir ifadeyle hastane alacaklarını değer kaybına uğramadan sektöre göre daha kısa aralıklarla tahsil edebilmektedir.

2. Stok Devir Hızı Oranı

Hastanenin stoklarını dönem içinde yıllara göre giderek daha hızlı stoklarını yenilediğini veya daha hızlı stok girişi ve çıkışı olduğu görülmektedir. Sektör oranları yıllara göre azalış göstermiş, hastane ise ilk iki yıl sektöre göre daha düşük iken 2014 yılında stoklarını daha hızlı yıl içinde stoklarını elden çıkardığı görülmektedir.

3. Dönen Varlıklar Devir Hızı Oranı

Dönen Varlıklar Devir Hızı açısından hastanenin dönen varlıklarını yenileme konusunda yıllara göre artış göstermiştir. Ayrıca sektör oranlarına göre de oldukça iyi durumda olduğu görülmektedir. Hastane satışlarıyla dönen varlıklar yatırımlarını yıllara göre artırmıştır.

4. Duran Varlıklar Devir Hızı Oranı

Duran Varlıklar Devir Hızı açısından hastanenin duran varlıklarını yenileme konusunda yıllara göre artış göstermiştir. Hastanenin tesis ve teçhizatlarını etkili kullandığını, duran varlıklarını kapasitesinin üzerinde kullanabildiği görülmektedir. Ayrıca sektör oranlarına göre de oldukça iyi durumda olduğu görülmektedir.

5. Net İşletme Sermayesi Devir Hızı Oranı

Hastanenin işletme sermayesini yıllara göre farklılık göstermektedir. Sektör oranlarıyla karşılaştırdığımızda 2012 yılında hastanenin oldukça iyi olduğu görülebilir. Diğer yıllarda ise sektöre göre daha düşük çıkmıştır. Net işletme sermayesinin aşırı yüksek olması istenen bir durum değildir. Sektör ortalamalarından daha düşüktür ancak, genel olarak hastanenin stok ve alacak devir hızının yükselmesinden dolayı 2014 yılında daha iyi olduğunu ve işletme sermayesinin önceki yıla göre etkin kullanıldığını söyleyebiliriz.

6. Özsermaye Devir Hızı Oranı

Özsermaye verimlilik oranı açısından hastane, sektörle karşılaştırıldığında özsermayesini oldukça verimli kullandığı görülmektedir. Sektör oranlarına göre hastanenin özsermaye verimlilik oranının oldukça yüksek olduğunu ve öz sermayesini sektöre göre oldukça verimli kullandığını söyleyebiliriz.

7. Aktif (Toplam Varlıklar) Devir Hızı Oranı

Hastanenin aktiflere yaptığı yatırımlar (dönen ve duran varlıklara) yıllara göre artış göstermiştir. Sektör oranlarıyla karşılaştırdığımızda sektörde yıllara göre bir değişiklik yokken hastanenin aktiflere olan yatırımları giderek artmıştır. Bu durum hastane için olumlu bir gelişmedir. Aktif devir hızının yüksek olması hastanede âtil kaynakların olmadığını gösterebilir. Hastaneye ait varlıklar içinde dönen varlıkların payı daha yüksektir. Duran varlıklar daha az yer kaplamaktadır.

D. KÂRLILIK ORANLARINA İLİŞKİN BULGULAR

1. Kar İle Sermaye Arasındaki İlişkileri Gösteren Oranlara İlişkin Bulgular

a. Özsermayenin Karlılığı Oranı (Mali Rantabilite)

Hastanenin performans boyutlarından biri olan karlılık boyutu açısından değerlendirdiğimizde; 2012 yılındaki karlılık negatif durumdadır, başka bir deyişle zarar söz konusudur. 2013 yılında bu oran yine zarar görünmektedir ancak bir önceki yıla göre zarar oranı daha düşüktür. 2013 yılında ise %38 karlılık söz konusudur. İlk iki yıl hastanenin sektöre göre karlılık oranları önemli derecede geri olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Özsermaye karlılığı oranı hastane açısından ilk iki yıl özsermayenin getiri sağlamadığı, 2014 yılında ise özsermaye karlılığında artış olduğu görülmektedir. Sektör oranlarına bakıldığında ilk yıl karlılık

yüksekken 2013 yılında özsermayeden getiri sağlanamamış 2014 yılında özsermaye karlılığı yüksektir. Hastaneye yapılan yatırımın 2014 yılı için önceki yıllara göre oldukça etkin kullanıldığı söylenebilir. 2014 yılında hastanenin karlılığı artış göstermiştir. Bununla birlikte yıllara göre hastanenin karlılığında gelecek yıllar için artacağına göstergesi olabilir.

b. Varlıkların Karlılığı Oranı

Hastane varlıklarının ne ölçüde verimli kullanıldığını gösteren bu oran yıllara göre hastanede giderek artış göstermiştir, İlk iki yıl bu oranın sektöre göre düşük olsa da 2014 yılında sektör oranından daha yüksektir. Hastanenin ilk iki yıl yapmış olduğu yatırımların karlılığı düşüktür. Ancak 2014 yılında yükseliş göstermiştir. Bu oranın yüksek olması istendiğinden hastane için iyi bir durumdur.

c. Ekonomik Rantabilite Oranı

Ekonomik Rantabilite Oranı açısından, hastane kaynaklarını 2014 yılında sektöre göre daha karlı kullanmıştır. Yönetim hastaneye yatırılan fonlardan daha başarılı yararlanabilmiştir. Aynı durum mali rantabilite oranında da söz konusudur. Ancak Ekonomik rantabilite oranının mali rantabilite oranından düşük olması hastane için olumlu bir gelişmedir. Bu nedenle yabancı kaynaktan yararlanma maliyetinin normalden fazla olmadığını söyleyebiliriz.

2. Kar İle Satışlar Arasındaki İlişkileri Gösteren Oranlara İlişkin Bulgular

a. Faaliyet Kar Marjı

Satışlardan kazanılan her lira için hastane karını ölçen bu oranın bulgularına göre, yıllara göre ilk iki yıl satışlardan zarar söz konusu iken 2014 yılında karlı satışlar gerçekleştirebilmiştir. Ancak satışlardan kazanılan karlılık oranı sektörle karşılaştırıldığında daha düşük gerçekleşmiştir. Bu oranın yükselme eğilimi göstermesi hastane için lehe yorumlanacak bir gelişmedir.

b. Brüt Kar Marjı

Brüt Kar Marjı hastanenin hizmet satışlarının ya da faaliyetlerinin etkinliğinin ne ölçüde vergi ve faize bağlı olduğunu gösteren bu oranda, sektör oranları paralel iken, hastane yıllara göre faaliyetlerinin etkinliğinde azalma söz konusudur. Bunun nedeni üretim maliyetlerinde yükselmeden kaynaklanabilir. Bu oranın yüksek olması istenir. Hastanenin üretim maliyetlerinde azalışa geçmesi önerilebilir. Satışların yükselmesine rağmen maliyetlerde yükselme daha fazla gerçekleşmesi nedeniyle hastanenin brüt kar marjı düştüğü söylenebilir. Kısaca ya satışların oranı yükseltilmeli ya da üretim maliyetlerinin azaltılmasına gidilmelidir.

c. Net Kar Marjı

Net Kar Marjı, net karın oluşmasını, net satışların ve yapılan giderlerin etkinliğinin ölçülmesini sağlayan bu oranda faaliyet kar marjında olduğu gibi, yıllara göre ilk iki yıl satışlardan zarar söz konusu iken, diğer ifadeyle satışlara göre giderlerde daha fazla artış söz konusu iken, 2014 yılında karlı satışlar gerçekleştirilebilmiştir. Sektörle karşılaştırıldığında 2013 yılı için paralel olmasına rağmen 2014 yılında hastane net karında artış söz konusu olsa da sektörün oranı daha yüksek gerçekleşmiştir. Bu oranın yükselme eğilimi göstermesi hastane için lehe yorumlanacak bir gelişmedir.

d. Faaliyet Giderlerinin Net Satışlara Oranı

Hastanenin faaliyet giderlerinin dönem karı üzerindeki etkisi yıllar içinde azalma göstermiştir. Bu oranın yıllar içinde düşme göstermesi olumlu bir durumdur. Sektör oranlarıyla karşılaştığımızda sektörden biraz düşük olsa da 2014 yılında sektör oranına yaklaşmıştır.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, Sivas Numune Hastanesi'nin 2012, 2013 ve 2014 yıllarına ilişkin finansal analiz tekniklerinden oran analizi ile finansal performansının belirlenmesi ve sektör oranlarıyla karşılaştırması yapılmıştır. Çalışmada hastanenin finansal performansının ölçülmesinde mevcut finansal yapıyı temsil eden ve literatürde en çok kullanılan oranlardan yararlanarak oran analizi yöntemi kullanılmıştır.

Hastanenin Likidite Durumu: Cari oran, asit test oranı ve hazır değerler oranı sonuçları genel olarak benzer bir eğilim göstermektedir. Hastanenin likidite durumu, cari oran ve asit test oranı açısından sektör ortalamasına göre 2012 ve 2013 yılında daha düşüktür. 2014 yılında ise hastane sektör ortalamasından daha iyi durumdadır. 2014 yılında dönen varlıklarıyla kısa vadeli borçlarını ödeyebilecek durumdadır. Stoklarına bağımlı kalmadan da yani stoklarını paraya dönüştürmese bile borçlarını ödeyebilecek durumdadır. Ayrıca hazır değerler oranına göre, hastanenin durumu daha iyidir. Hastanenin satışlarının durması ve alacaklarını tahsil edememesi durumunda bile kısa vadeli borçlarını ödeyebilme gücünün sektör oranına göre oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Aynı zamanda stok devir hızının ve alacak devir hızının 2014 yılında daha yüksek olması bu durumu güçlendirmektedir. Buna göre hastanenin genel olarak likidite durumunun iyi olduğu, 2014 yılında daha iyi olduğu saptanmıştır.

Hastanenin Finansal Yapı Durumu: Finansal yapıyla ilgili oranları değerlendirdiğimizde hastanenin, borçlarını aktiflerle rahatlıkla finanse edebildiğini, uzun vadeli borçlarını rahatlıkla ödeyebilecek durumda olduğunu, özsermaye ile borçlarını ödeyebilecek durumda olduğunu, aktiflerini öz sermaye ile

finanse edebilme gücünün yüksek olduğu, toplam kaynakları içinde kısa vadeli borçlanma oranının düşüşe geçtiği görülmektedir. Diğer bir ifadeyle hastanenin sektöre göre finansal yapı açısından daha iyi olduğunu, hastane mali tablolarından elde edilen bulgulara göre hastanenin finansal yapısının güçlü olduğunu ve bu durumun 2014 yılında daha iyi olduğu söylenebilir.

Faaliyet (Etkinlik) Durumu: Faaliyet oranlarını incelediğimizde; genel olarak hesaplanan faaliyet oranlarında hastanenin durumunun sektöre göre daha iyi olduğu ve giderek daha iyileştiğini söyleyebiliriz. Hastane alacaklarını sektöre göre oldukça hızlı, kısa aralıklarla, değer kaybına uğramadan tahsil edebilmektedir. Hastanenin stoklarını dönem içinde yıllara göre giderek daha hızlı yenilediğini veya daha hızlı stok girişi ve çıkışı olduğu görülmektedir. Hastanenin dönen varlıklarını yenileme konusunda yıllara göre artış göstermiştir. Duran varlıklar devir hızı açısından hastanenin tesis ve teçhizatlarını etkili kullandığını, duran varlıklarını kapasitesinin üzerinde kullanabildiği görülmektedir. Hastanenin işletme sermayesini yıllara göre etkin kullandığı, özsermaye devir hızı yüksektir ancak hastanenin satışlarının daha da yükselmesi hastanenin karlılığına olumlu etkisi olacaktır. Aktif devir hızının yüksek olması hastanede atıl kaynakların olmadığını göstermektedir. Kısaca hastanenin varlıklarını etkin olarak kullanabildiğini söylenebilir.

Kârlılık Durumu: Genel olarak karlılık durumunu, kar ile sermaye arasındaki ilişkileri göre değerlendirdiğimizde hastanenin ilk iki yıl oranları daha düşüktür. 2014 yılında ise gelişme göstermiştir. Hastane, ilk iki yıl özsermayeden getiri sağlayamamıştır, Hastaneye yapılan yatırımın 2014 yılı için önceki yıllara göre oldukça etkin kullanıldığı söylenebilir. İlk iki yıl yapmış olduğu yatırımların karlılığı düşüktür. Ancak, yıllara göre varlıklarını verimli bir şekilde kullanmaya başlamıştır, bu oran özellikle 2014 yılında daha iyi durumdadır. Hastane kaynaklarını 2014 yılında sektöre göre daha karlı kullanmıştır.

Kar ile satışlar arasındaki ilişkileri gösteren oranları değerlendirdiğimizde hastanenin ilk iki yıl karlı satışlar gerçekleştiremediğini, maliyetlerinin yüksek olduğu söylenebilir. Ancak 2014 yılında karlı satışlarında artış olduğu ve yönetimin 2014 yılı faaliyetlerinde devamlılığı sağlayarak karlılığın artmasının sağlanması ve bunun sürdürülmesi önerilebilir. Ayrıca 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Sağlık Bakanlığı'nın teşkilat yapısında değişimler yapılmış olması hastanenin 2014 yılı finansal performansını olumlu etkilemiş olabilir.

Sonuç olarak hastanenin likidite durumunun iyi olduğu, net çalışma sermayesinin yeterli olduğu, alacaklarını tahsil edebildiği, stoklarını sektöre göre daha hızlı satışa çevirebildiği, finansal yapısının güçlü olduğu, ilk iki yıllık karlılık oranlarının olumsuz iken üçüncü yıl karlılık oranlarının artış gösterdiği saptanmıştır.

Hastanenin likidite durumu, net çalışma sermayesini, 2014 yılı oranlarına benzer şekilde koruması; Alacaklarını tahsil etmede iyi bir alacak tahsil politikasının olduğunu ve bu politikanın devam ettirilmesini; Stoklarını daha hızlı satışa çevirebildiği 2014 yılı stok yönetimi politikasını devam ettirmesini; Finansal yapısının sektöre göre 2014 yılı daha güçlü olduğu güçlü olduğu için bu durumun korunması; İlk iki yıllık karlılık oranlarında, zarar söz konusu olduğundan 2014 yılı karlılık oranlarının dikkate alınarak satışlarda maliyetlerin daha da azaltılması ve karlılık oranının yükseltilmesi; Hastanenin amaç ve stratejilerine bağlı olarak finansal yatırımların yapılması, etkinlik durumunun değerlendirilmesi önerilebilir.

Hastanelerin finansal performansının değerlendirilmesi yönetimin faaliyetlerinin değerlendirilmesi, kredi verenler, yatırım yapanlar, sektördeki diğer rakipler açısından önemlidir. Finansal analiz sonuçları hastanelerin yükümlülüklerini yerine getirmeleri, alacaklarını tahsil etmeleri, yatırım yapmaları, strateji geliştirmeleri ve karar vermeleri açısından katkılar sağlamaktadır. Bu nedenle hastanelerin varlıklarının sürekliliğinin sağlanmasında düzenli olarak finansal analizlerin yapılması gerekliliğinden bu alandaki çalışmaların artırılması gerekmektedir. Bundan sonraki çalışmalar için kamu hastanesi ve özel hastane verilerinin birlikte analiz edilmesi önerilebilir.

KAYNAKÇA

- ACAR, M. (2003). Tarımsal İşletmelerde Finansal Performans Analizi. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 20:21-37.
- AKAYTAY, A., ÇATI, K., YÜCEL, S. (2015). Finansal Oranların Faaliyet Alanlarına Göre Değişiminin Merkez Bankası Sektör Raporları Yardımıyla İncelenmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 44. Sayı, ss.45-57.
- AKBULUT, R., COŞKUN, A. (2015). BİST'te İmalat Sektöründeki İşletmelerin Finansal Performansları Üzerine Bir Araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı:65, ss.117-137.
- AKBULUT, Y., GÖKTAŞ, B., AĞIRBAŞ, İ., ALDOĞAN, E.U., Payziner, P.D. (Editör: İsmail Ağırbaş). (2013). Sağlık Kurumlarında Finansal Yönetim. Eskişehir, *T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2863, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1820*
- AKCA, N., SOMUNOĞLU İKİNCİ, S. (2014). Ankara'da Yer Alan Özel Bir Sağlık İşletmesinin Finansal Tablolarının Oran Analizi Yöntemi İle Değerlendirilmesi. *İşletme Bilimi Dergisi*, Cilt:2 Sayı:1, ss.111-126.

- AKGÜÇ, Ö. (2013). Mali Tablolar Analizi. Genişletilmiş 15. baskı, Arayış Basım Yayın, İstanbul.
- AKDOĞAN, N., TENKER, N. (2001). Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri, Genişletilmiş 7. Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara.
- AVCI, K. (2014). Bir Eğitim ve Araştırma Hastanesinin Finansal ve Operasyonel Performans Göstergeleri Arasındaki İlişki. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, cilt 17, sayı 1, ss.1-20.
- BRİGHAM, E.F., HOUSTON, J.F. (2014). Finansal Yönetimin Temelleri,(Çev. Nevzat Aypek), 7.Basımdan Çeviri Ankara: Nobel yayın
- CEYLAN,A. VE KORKMAZ T.(2015). Finansal Yönetim Temel Konular, Ekin Basım Yayın,10. Baskı, Bursa.
- ERCAN, M.K., BAN, Ü. (2014). Değere Dayalı İşletme Finansı Finansal Yönetim, Gazi Kitabevi, Ankara.
- <http://www3.tcmb.gov.tr/sector/2015/menu.php> -Erişim tarihi: 20.02.2016.
- KARAKAYA, Ü.Y. (2008). Hastane İşletmelerinde Finansal Verilere Dayalı Performans Ölçümü ve Bir Model Önerisi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Ana Bilim Dalı Hastane İşletmeciliği, Yüksek lisans tezi.
- LAKSHMİ, T. M., MARTIN, A., and VENKATESAN, V. P. (2016). A Genetic Bankrupt Ratio Analysis Tool Using a Genetic Algorithm to Identify Influencing Financial Ratios. *IEEE Transactions on Evolutionary Computation*, 20(1), 38-51.
- LI L.X., BENTON W.C., LEONG G.K. (2002). The Impact of Strategic Operations Management Decisions on Community Hospital Performance. *Journal of Operations Management*, 20(4):389-408.
- NAİR, Y., PAİM, L., SABRİ, M., RAHİM, H. A. (2016). Financial Ratios and the Probabilistic Prediction of Bankruptcy among Malaysian Civil Servants. *Journal of Emerging Economies & Islamic Research*, 4(2): 1-13.
- ÖZER, Ö. (2012). Mali Tablolar Analizi: Bir Hastane Örneği. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6, ss.183-199.
- PALAMUTÇU, S. (2013). Kamu ve Özel Sağlık İşletmelerinde Finansal Performansın Oran Analizi İle Ölçülmesi ve Karşılaştırılması, (Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- PAZARÇEVİREN, S. Y., ÖZSUER, U., DEDE, B. (2015). A Model Suggestion For Cash Conversion of Inventory and Basement of Model Financial Ratios

Analysis. *European Scientific Journal*, Vol.2 ISSN: 1857 – 7881, ss.234-246.

PRABODH, N., AND AGRAWAL, Y. (2015). Analysing the Effect of Different Financial Ratios on the Performance of the Indian Pharmaceutical Industry. *International Journal of Scientific Research*, 4(7):393-398.

SCHMİDGALL, R. S., AND DEFRANCO, A. (2016). How to best use financial ratios in benchmarking and decision making in clubs: Review of the decade 2003–2012. *International Journal of Hospitality & Tourism Administration*, 17(2), 179-197.

ŞEN, L. M., ZENGİN, B. ve YUSUBOV, F. (2015). Otel İşletmelerinde Finansal Analizlere İlişkin Bir Örnek Olay İncelemesi. *İşletme Bilimi Dergisi*, 3(1), 64-85.

TRACY A. (2012), Ratio Analysis Fundamentals: How 17 Financial Ratios Can Allow You to Analyse Any Business on the Planet, ISBN:978- 1-291-23567-8.

USTA. Ö. (2008). İşletme Finansmanı ve Finansal Yönetim, Üçüncü Baskı, Detay yayıncılık, Ankara.

Ek 1: Sektör Bilançoları

İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ									
BİLANÇOSU (BİN TL.)									
AKTİF (VARLIKLAR)	2012	GRUP YÜZDE	AKTİF YÜZDE	2013	GRUP YÜZDE	AKTİF YÜZDE	2014	GRUP YÜZDE	AKTİF YÜZDE
I-DÖNEN VARLIKLAR	1.554.485,0	100,0	30,7	2.104.525,7	100,0	32,3	2.601.323,8	100,0	32,9
A-Hazır Değerler	266.225,8	17,1	5,3	508.706,9	24,2	7,8	505.258,9	19,4	6,4
B-Menkul Kıymetler	11.191,7	0,7	0,2	13.811,1	0,7	0,2	22.402,6	0,9	0,3
C-Ticari Alacaklar	818.688,9	52,7	16,1	947.428,8	45,0	14,5	1.296.306,7	49,8	16,4
D-Diğer Alacaklar	95.747,9	6,2	1,9	165.155,8	7,8	2,5	229.872,5	8,8	2,9
E-Stoklar	190.987,9	12,3	3,8	259.531,2	12,3	4,0	314.039,9	12,1	4,0
F-Yıllara Yaygın İnş.ve Onarım Maliyetleri	4.832,1	0,3	0,1	1.762,5	0,1	0,0	1.314,4	0,1	0,0
G-Gelecek Aylara ait Giderler ve Gelir Tah.	42.051,4	2,7	0,8	53.188,2	2,5	0,8	62.753,8	2,4	0,8
H-Diğer Dönen Varlıklar	124.759,4	8,0	2,5	154.941,2	7,4	2,4	169.375,1	6,5	2,1
II-DURAN VARLIKLAR	3.515.928,7	100,0	69,3	4.414.268,6	100,0	67,7	5.301.534,3	100,0	67,1
A-Ticari Alacaklar	7.099,2	0,2	0,1	7.682,3	0,2	0,1	10.224,7	0,2	0,1
B-Diğer Alacaklar	38.645,2	1,1	0,8	189.914,7	4,3	2,9	56.590,4	1,1	0,7
C-Mali Duran Varlıklar	374.095,1	10,6	7,4	408.256,2	9,2	6,3	922.956,3	17,4	11,7

D-Maddi Duran Varlıklar	2.357.325,8	67,0	46,5	2.845.136,4	64,5	43,6	3.202.595,1	60,4	40,5
E-Maddi Olmayan Duran Varlıklar	633.977,0	18,0	12,5	829.444,2	18,8	12,7	967.086,8	18,2	12,2
F-Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar	1.608,8	0,0	0,0	2.778,5	0,1	0,0	133,7	0,0	0,0
G-Gelecek Yıllara ait Giderler ve Gelir Tah.	88.764,8	2,5	1,8	113.983,4	2,6	1,7	123.072,8	2,3	1,6
H-Diğer Duran Varlıklar	14.412,8	0,4	0,3	17.072,9	0,4	0,3	18.874,4	0,4	0,2
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI	5.070.413,8		100,0	6.518.794,2		100,0	7.902.858,1		100,0
PASİF (KAYNAKLAR)	2012	GRUP YÜZDE	PASİF YÜZDE	2013	GRUP YÜZDE	PASİF YÜZDE	2014	GRUP YÜZDE	PASİF YÜZDE
I-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	1.605.987,1	100,0	31,7	1.968.243,7	100,0	30,2	2.540.211,3	100,0	32,1
A-Mali Borçlar	563.245,2	35,1	11,1	720.729,7	36,6	11,1	969.898,0	38,2	12,3
B-Ticari Borçlar	598.073,0	37,2	11,8	739.884,2	37,6	11,4	888.919,5	35,0	11,2
C-Diğer Borçlar	250.753,2	15,6	4,9	282.542,9	14,4	4,3	400.824,9	15,8	5,1
D-Alınan Avanslar	43.131,5	2,7	0,9	65.755,7	3,3	1,0	76.501,4	3,0	1,0
E-Yıllara Yaygın İnş.ve Onarım Hakedişleri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
F-Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	102.221,4	6,4	2,0	109.842,5	5,6	1,7	147.000,5	5,8	1,9
G-Borç ve Gider Karşılıkları	16.956,5	1,1	0,3	9.562,4	0,5	0,1	11.392,4	0,4	0,1
H-Gelecek Aylara ait Gelirler ve Gider Tah.	25.911,3	1,6	0,5	24.230,6	1,2	0,4	36.818,2	1,4	0,5
I-Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	5.695,0	0,4	0,1	15.695,6	0,8	0,2	8.856,5	0,3	0,1
II-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	1.811.357,1	100,0	35,7	2.841.230,0	100,0	43,6	3.301.837,1	100,0	41,8
A-Mali Borçlar	1.574.552,6	86,9	31,1	2.592.394,9	91,2	39,8	2.905.591,8	88,0	36,8
B-Ticari Borçlar	98.757,8	5,5	1,9	127.987,9	4,5	2,0	98.208,9	3,0	1,2
C-Diğer Borçlar	103.148,7	5,7	2,0	68.726,7	2,4	1,1	244.703,8	7,4	3,1
D-Alınan Avanslar	3.813,9	0,2	0,1	15.778,0	0,6	0,2	35.203,5	1,1	0,4
E-Borç ve Gider Karşılıkları	22.522,1	1,2	0,4	24.317,7	0,9	0,4	6.210,0	0,2	0,1
F-Gelecek Yıllara ait Gelirler ve Gider Tah.	5.493,0	0,3	0,1	10.228,5	0,4	0,2	9.471,9	0,3	0,1
G-Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	3.069,1	0,2	0,1	1.796,3	0,1	0,0	2.447,2	0,1	0,0
III-ÖZ KAYNAKLAR	1.653.069,5	100,0	32,6	1.709.320,5	100,0	26,2	2.060.809,6	100,0	26,1
A-Ödenmiş Sermaye	1.426.548,8	86,3	28,1	1.533.608,5	89,7	23,5	1.813.205,9	88,0	22,9
C-Kar Yedekleri	190.160,2	11,5	3,8	255.964,8	15,0	3,9	228.358,4	11,1	2,9
D-Geçmiş Yıllar Karları	333.747,6	20,2	6,6	443.261,7	25,9	6,8	505.850,0	24,5	6,4
E-Geçmiş Yıllar Zararları (-)	(555.551,7)	(33,6)	(11,0)	(590.295,6)	(34,5)	(9,1)	(735.399,9)	(35,7)	(9,3)
F-Dönem Net Karı (Zararı)	165.270,0	10,0	3,3	(42.766,2)	(2,5)	(0,7)	38.787,5	1,9	0,5
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI	5.070.413,8		100,0	6.518.794,2		100,0	7.902.858,1		100,0

Ek 2: Sektör Gelir Tabloları

İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ						
GELİR TABLOSU (BİN TL.)						
	2012	(%)	2013	(%)	2014	(%)
A-BRÜT SATIŞLAR	4.223.640,4	102,8	4.996.815,3	102,4	5.999.359,6	101,0
1-Yurt İçi Satışlar	4.158.226,0	101,2	4.901.411,5	100,5	5.875.662,0	99,0
2-Yurt Dışı Satışlar	1.351,4	0,0	16.767,0	0,3	24.990,7	0,4
3-Diğer Gelirler	64.063,0	1,6	78.636,8	1,6	98.707,0	1,7
B-SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)	(115.951,2)	(2,8)	(118.843,3)	(2,4)	(62.193,0)	(1,0)
1-Satıştan İndeler (-)	(99.869,2)	(2,4)	(110.601,1)	(2,3)	(33.744,2)	(0,6)
2-Satış İskontoları (-)	(13.363,9)	(0,3)	(5.913,4)	(0,1)	(26.219,3)	(0,4)
3-Diğer İndirimler (-)	(2.718,2)	(0,1)	(2.328,8)	(0,0)	(2.229,5)	(0,0)
C-NET SATIŞLAR	4.107.689,2	100,0	4.877.972,0	100,0	5.937.166,6	100,0
D-SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	(3.401.516,5)	(82,8)	(4.020.419,8)	(82,4)	(4.905.587,9)	(82,6)
1-Satılan Mamuller Maliyeti (-)	(285.307,8)	(6,9)	(306.058,3)	(6,3)	(393.553,0)	(6,6)
2-Satılan Ticari Mallar Maliyeti (-)	(89.388,5)	(2,2)	(247.830,5)	(5,1)	(110.995,4)	(1,9)
3-Satılan Hizmet Maliyeti (-)	(3.024.004,3)	(73,6)	(3.463.749,6)	(71,0)	(4.399.002,6)	(74,1)
4-Diğer Satışların Maliyeti (-)	(2.815,9)	(0,1)	(2.781,3)	(0,1)	(2.037,0)	(0,0)
BRÜT SATIŞ KARI VEYA ZARARI	706.172,7	17,2	857.552,2	17,6	1.031.578,8	17,4
E-FAALİYET GİDERLERİ (-)	(416.665,9)	(10,1)	(464.715,2)	(9,5)	(559.562,1)	(9,4)
FAALİYET KARI VEYA ZARARI	289.506,9	7,0	392.837,0	8,1	472.016,7	8,0
F-DİĞER FAAL.OLAĞAN GELİR VE KARLAR	162.054,7	3,9	174.209,2	3,6	209.402,9	3,5
G-DİĞER FAAL.OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR (-)	(48.927,4)	(1,2)	(153.076,2)	(3,1)	(142.590,7)	(2,4)
H-FİNANSMAN GİDERLERİ (-)	(164.349,0)	(4,0)	(342.061,3)	(7,0)	(349.720,4)	(5,9)
OLAĞAN KAR VEYA ZARAR	238.285,1	5,8	71.908,8	1,5	189.108,5	3,2
I-OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR	23.603,9	0,6	38.168,5	0,8	33.319,4	0,6
J-OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR (-)	(53.381,6)	(1,3)	(121.011,5)	(2,5)	(139.742,1)	(2,4)
DÖNEM KAR VEYA ZARARI	208.507,4	5,1	(10.934,2)	(0,2)	82.685,7	1,4
1-Dönem Karı	350.555,6	8,5	220.773,4	4,5	325.099,4	5,5
2-Dönem Zararı (-)	(142.048,2)	(3,5)	(231.707,6)	(4,8)	(242.413,6)	(4,1)
K-DÖNEM KARI VERGİ/ DİĞ. YASAL YÜK.KARŞ. (-)	(43.237,4)	(1,1)	(31.832,0)	(0,7)	(43.898,2)	(0,7)
DÖNEM NET KAR VEYA ZARARI	165.270,0	4,0	(42.766,2)	(0,9)	38.787,5	0,7